

Slovenská mozaika dobré praxe

Ve dnech 7.–10. října 2025 se uskutečnila zahraniční exkurze „Slovenská mozaika dobré praxe“ – akce, která ukázala, že venkov je plný inovací, chytrých nápadů a příležitostí k podnikání. Účastníci měli možnost poznat úspěšné projekty realizované prostřednictvím Programu rozvoje vidieka SR (PRV SR), přeshraničního programu Interreg Slovensko – Česko 2021–2027 a také Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) na území MAS Kopaničiarsky region. Cílem exkurze bylo nejen se inspirovat, ale načerpat praktické zkušenosti, které mohou podpořit rozvoj českého venkova.

Čtyřdenní program nabídnul pestrout směs projektů zaměřených na venkovskou turistiku, moderní podnikání, inovace i péče o kulturní dědictví. Účastníci navštívili řadu zajímavých míst v regionech Myjava a Brezová pod Bradlom, setkali se se zástupci samospráv, místních akčních skupin, podnikatelů i neziskových organizací a měli možnost ověřit si, jak evropské fondy reálně mění životy venkovských komunit.

Zatímco v Česku se rozvoj venkova a zemědělství podporoval zejména prostřednictvím Programu rozvoje venkova (PRV) na Slovensku Program rozvoje vidieka SR (PRV SR), v současné době je to prostřednictvím implementace Strategického plánu Společné zemědělské politiky na období 2023–2027 (SP SZP) v České republice a na Slovensku v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP). Oba programy sledují podobné cíle, avšak jsou přizpůsobeny specifickým podmínkám a potřebám venkovských oblastí každé ze zemí, což umožňuje efektivnější využití dotačních prostředků.

Součástí programu byla návštěva obcí i soukromých podniků v oblasti zemědělství, agroturistiky a cestovního ruchu, včetně farem, kde měli účastníci možnost diskutovat praktické dopady zemědělské politiky přímo s farmáři. Celkovým cílem bylo ukázat efektivní využití dotačních prostředků a podpořit udržitelný rozvoj venkova, který je živý, inovativní a atraktivní pro své obyvatele i návštěvníky.

Venkovská turistika jako motor regionu

První část exkurze se soustředila na rozvoj venkovské turistiky v kopaničářském regionu Myjavy. Účastníci navštívili ubytovací zařízení „Ubytovanie v súkromí Samuel“ ve Staré Myjavě, které vzniklo přestavbou rodinného domu s využitím podpory z Programu rozvoje vidieka SR.

Projekt je příkladem, jak lze díky evropským prostředkům rozšířit nabídku ubytování, zvýšit kvalitu služeb a přispět ke stabilizaci venkovského osídlení. V blízkém okolí byly představeny i doplňkové projekty zaměřené na rekonstrukci hospodářských budov a rozšíření nabídky volnočasových aktivit. Tyto záměry přispívají k rozvoji místní ekonomiky, vytvářejí pracovní příležitosti a posilují image regionu jako atraktivní destinace pro agroturistiku a rekreaci.

Historie, architektura a přeshraniční spolupráce

Významnou zastávkou exkurze byla Mohyla Milana Rastislava Štefánika na Bradle – národní kulturní památka a symbol slovenské státnosti. Účastníci zde navštívili také infocentrum s interaktivní expozicí „Můj poslední let“, které vzniklo díky projektu zaměřenému na zlepšení turistického značení a interpretaci kulturního dědictví.



Mohyla M. R. Štefánika – výhled a kus slovenské historie

Projekt ukazuje, jak mohou evropské fondy podpořit udržitelný cestovní ruch, přilákat nové návštěvníky a zároveň chránit hodnoty národní identity. V Brezové pod Bradlom byla představena Památná izba Dušana Samuela Jurkoviča, vytvořená v rámci projektu „Dušan S. Jurkovič – náš architekt“ programu Interreg V-A Slovensko – Česká republika. Cílem projektu bylo propojit Jurkovičův odkaz na obou stranách hranice – v Brezové a v Luhačovicích – a prezentovat jej prostřednictvím moderních výstavních a digitálních technologií. Tento projekt je vzorovým příkladem, jak lze kulturní dědictví přetavit do současného přeshraničního produktu cestovního ruchu.

Moderní podnikání na venkově

Další den patřil prezentaci projektů, které propojují tradiční výrobu s moderními inovacemi. V Brezové pod Bradlom navštívili účastníci Penzión Tvarožek, zrekonstruovaný dům z roku 1922, který díky podpoře z PRV SR a IROP rozšířil své služby o wellness zónu, dětský koutek a půjčovnu elektrokol. Projekt je důkazem, že i menší rodinné podniky na venkově mohou díky evropským dotacím dosáhnout vysoké kvality a konkurenceschopnosti.



Penzión Tvarožek

V rodinné firmě JÁNOŠ se účastníci seznámili s procesem pěstování a zpracování hub v BIO kvalitě. Podnik ročně vyprodukuje až 50 tun čerstvých a 20 tun sušených hub a je ukázkou, jak lze propojit ekologické hospodaření, inovaci a ekonomickou soběstačnost regionu.

Aktivní obce a sociální podnikání a ekologické zemědělství

Obec Podkylava představila projekty zaměřené na zlepšení infrastruktury a podporu komunitního života. Realizace cyklotrasy, rekonstrukce kulturního domu či úpravy veřejných prostranství posílily atraktivitu obce a přispěly k rozvoji venkovské turistiky.

Zajímavým příkladem podnikatelské aktivity v obci byla prezentace firmy Nielen Ovocie, která se specializuje na zpracování místního ovoce a výrobu čokoládových pralinek či piva. Projekt dokládá, že i malé podniky mohou kombinovat kreativitu, regionální identitu a ekonomický přínos.

Inspirativní zastávkou byla také Biofarma Charolais a FarmaPARK Lubina. Oba projekty ukazují, jak lze propojit zemědělství, vzdělávání a sociální rozměr podnikání. FarmaPARK navíc zaměstnává osoby se zdravotním znevýhodněním a představuje tak model sociálního podnikání na venkově, který má pozitivní dopad na místní komunitu.



Ekologické hospodaření v praxi – Biofarma Charolais

Udržitelné zemědělství a ochrana tradic

V rámci exkurze účastníci navštívili také společnost OVOSAD Myjava, významného producenta ovoce. Díky projektům „Komplexné bezodpadové spracovanie vlastného bio ovocia“ a „Modernizácia techniky a ovocinárskej výroby“ firma zavedla ekologické a bezodpadové technologie.

Projekt je ukázkou, jak lze využít evropské prostředky pro modernizaci výroby při zachování ekologických principů a dlouhodobé udržitelnosti.

Závěrečným bodem programu byla návštěva Gazdovského dvora v Turej Lúke – unikátního muzea venkovského života. Díky projektům z programů INTERREG a PRV SR byl obnoven areál historické usedlosti, sušárna ovoce i chlebová pec. Gazdovský dvor dnes slouží jako vzdělávací a kulturní centrum, které oživuje tradice kopaničářského regionu a přispívá k rozvoji kulturního turismu.

Společný cíl: živý a udržitelný venkov

Exkurze „Slovenská mozaika dobré praxe“ nabídla účastníkům pestrý a inspirativní pohled na současný rozvoj venkova na Slovensku. Ukázala, že venkov není jen tiché zázemí, ale dynamické prostředí, kde se prolínají inovace, podnikání, kultura i ekologie – a kde se zároveň pečlivě uchovává místní identita a tradice. Tyto zahraniční exkurze mají mimořádný význam, protože umožňují účastníkům poznat konkrétní výsledky evropské podpory přímo v terénu. Nabízejí inspiraci a motivaci k přenosu dobré praxe do vlastních regionů a zároveň posilují porozumění tomu, jak správně využít dotační nástroje. Společným jmenovatelem všech navštívených projektů byla spolupráce, kreativita a dlouhodobá vize – tedy přesně to, co dělá venkov životaschopným a atraktivním pro jeho obyvatele i návštěvníky. Exkurze zároveň jasně potvrdila, že evropské fondy mají reálný dopad na každodenní život obyvatel a že česko-slovenská spolupráce zůstává silným nástrojem pro sdílení zkušeností, posilování místní ekonomiky a podporu udržitelného rozvoje regionů.



účastníci Slovenské mozaiky dobré praxe

Zapsala dne 10. 11. 2025

Ing. Marcela Synková